Владимиру Димитријевићу, (1926.), угледном издавачу из Лозане, 7. новембра у цркви Свети Сава у Паризу уручена је награда Фонда "Топаловић". Заслужено признање додељено је човеку чијом заслугом је на француском језику издата читава мала библиотека српских аутора и књига о нама.
Региструјући свечаност подсећање на изуетно дело и подухвате нашег угледног земљака који је међу бројним делима у својој издавачкој кући "Лаж дом" (L'Age d'Home), на француском језику штампао роман "Трајан" и приповетке под насловом "Вечито дужни", Анђелка Крстића, преносимо текст Милована Данојлића објављен у Културном додатку „Политике".

СЛОВО О ЛАУРЕАТУ
Родољуб у туђини

Пре више од пола века, 27. јануара 1954. један двадесетогодишњак се одлучује на храбру и опасну пустоловину: предузима бекство из Титове Југославије. Тај ће корак усмерити његов животни пут, пун необичних и смелих подухвата. Са украденим пасошем извесног немарног Белгијанца који ће, за разлику од нашег бегунца, лако доћи до нове путне исправе, укрцава се, једног тмурног јутра, у авион који ће га однети у Швајцарску да би као свршени гимназијалац, без алата и заната, кренуо у ону другу, горку и горкијевску школу, где се испити полажу из дана у дан, и где се никад не добија диплома. Избеглица ће се прихватати свакојаких послова: окушаће се као баштован, фабрички радник, ноћни чувар, продавач у књижари, остајући, у свим тим пословима, веран својој највећој и незаменљивој љубави, књижевности. У изгнанство је кренуо ношен малом ноћном музиком недавно прочитаног романа Томаса Вулфа „Погледај дом свој, анђеле". Та је књига, средином педесетих, огрејала душу читавог једног нараштаја који је, по варошима и селима Балкана, ослушкивао зов прекоморских сирена, спреман да им се сваког часа одазове. Уместо да нас спута, ограничена слобода кретања и мишљења нас је подстицала на узлете према далеком и непознатом. Дисали смо и мислили светски. Били смо космополити, спремни да се укључимо у слободну царинску зону духа, не робе и капитала, на шта се Европа у међувремену свела.

Погледај дом свој, анђеле: императив овог наслова ће десетлећима одјекивати у уху добровољног изгнаника, или, да употребим сурову и прецизну синтагму светских бирократа, ове displaced person... Оданост изгубљеној отаџбини и љубав према књижевности дуго ће суседовати у души младог апатрида, да би, у једном тренутку, те две страсти достигле умирујуће јединство: дух родне земље се понајбоље чува и одржава у делима њених писаца. Наш ће књигољубац своју животну страст стварати оснивањем издавачке куће l'Age d'Homme, „Зрело доба", Мужевно доба, а завештању из Вулфовог наслова вратиће се кад завичајни огранак куће буде назвао Наш Дом. Анђео је погледао према своме дому, и с годинама ће обраћати све већу пажњу књижевном стваралаштву словенског света, посебно српског. Успут ће, себи за душу, као дуг нашој младости, објавити, на француском, и незаборавни Вулфов роман.

У току четири деценије острашћеног издавачког рада, Владимир Димитријевић је штампао око 4.000 наслова што писаца са франкофоног подручја, што превода са великих светских језика, међу којима је и наш језик, први пут у модерном добу, добио

угледно место. Димитријевић је изашао на глас као неуморни passeur, што ће рећи возар, скелеџија, превозник дела великих и мање познатих словенских писаца, класика и дисидената, од којих су неки имали лепу прођу, али и српских, од чијих се књига нико и нигде није обогатио. Димитријевић их је упорно објављивао, са губитком који смо стрпљиво и ми писци сносили, на добит наше књижевности: први пут у историји она је, на француском језичком подручју, достигла незаобилазну критичку масу. Онај ко зажели да се обавести о нашем стваралаштву, о историји, о прошлости и садашњости, моћи ће, по библиотекама, да нађе извор корисних обавештења. На Волтеровом језику се, захваљујући пре свега Димитријевићу, појавила читава мала библиотека наших књига, и књига о нама. Поред књижевне фикције и историографије, српски корпус обухвата и бројна сведочанства о збивањима у последњој деценији XX века: окренувши се без двоумљења својој нападнутој земљи. Одбегли Анђео је организовао покрет отпора таласу кривотворења наше прошлости и злонамерног представљања текућих догађаја. То је, уосталом, била константа његовог деловања: штампање запостављених дела и нападаних писаца постало је заштитни знак његове куће. Почетну подршку и први превод дао му је Доминик де Ру, писац омражен од париске левичарске интелигенције, чије ће Cahiers de L'herne, после преране пишчеве смрти, преузети. Le Passeur се у епоси совјетског самиздата преобразио у храброг кријумчара. Оберучке ће прихватити Александра Зиновјева, и толике кршитеље кућног реда, од Цветајеве и Мандељштама, до генерала Галоа. Додамо ли томе на десетине православних мислилаца и теолога који су овде-доле, на земљи, увек у већој или мањој немилости, стећи ћемо јаснију слику о ширини духовног покрета отпора вођеног, тихо и непопустљиво, на потезу између Лозане и париског Латинског кварта.

Српско поглавље његовог богатог каталога обухвата дела Доситеја Обрадовића (Живот и прикључења), Вука Караџића (Српске народне приче), Иве Андрића, (Жеђ и друге приповетке, Аникина времена, Травничка хроника, Проклета авлија), Растка Петровића (Људи говоре), Милоша Црњанског (Итака, Код Хиперборејаца, Дневник о Чарнојевићу, Љубав у Тоскани, Ламент над Београдом, Роман о Лондону, Књига о Микеланђелу, Себе, Приче о мушком, Кап шпанске крви), Боре Станковића (Газда Младе, Увела ружа, Нечиста крв, Завичај, Божји људи и друге приче, Ташана), Бранка Ћопића (Башта сљезове боје), Радована Самарџића (Мехмед-паша Соколовић), Дејана Медаковића (Ефемерис I и II), Анђелка Крстића (Вечити дужници), Александра Тишме (Широко отворена врата, Употреба човека, Књига о Бламу, Жене које волимо, Вере и заверe, Школа безбожништва, Црна девојка, Капо, Без крика), Николе Милошевића (Миољско лето) – то међу мртвима. Од живих је најзаступљенији Добрица Ћосић (Време смрти I и II, Време ала, Верник, Грешник, Отпадник, Корени, Бајка, Време власти, Време лажи или роман о Титу, Апокалипса, Пропаст Југославије, Југославија и српско питање, За српско помирење).Са по једном или више књига представљено је стваралаштво Моме Капора, Бориславa Пекића, Душана Ковачевића, Драгослава Михаиловића, Миодрага Павловића, Бранимира Шћепановића, Љубомира Симовића, Јована Христића, Мирјане Бобић-Мојсиловић, Слободана Ракитића, Видосава Стевановића, Јована Зивлака, Иванке Микић, Огњена Лакићевића, Бобе Благојевића, Драгана Бабића, Негована Рајића, Милене Ноковић, Жарка Команина, et de Votre Serviteur...

Владимир Димитријевић Велику и систематску пажњу издавач је посветио православном хришћанству, објавивши читаву малу библиотеку руских и европских теолога од Шестова, Берђајева, Булгакова, Флоренског, Соловјева и Грегора Палмаса, до наших духовника – патријарха Павла, владике Атанасија Јевтића, Јустина Поповића (у седам томова), владике Николаја (у пет томова)...

У годинама помамне антисрпске кампање, при чему је париска интелигенција показала симптоме хистеричног расизма, Димитријевић штампа на десетине студија, сведочанства, памфлета и полемика, у којима наши и страни аутори настоје да збивања прикажу на непристрастан, што ће рећи политички некоректан начин.

Издавач се потрудио да у годинама свеопште хајке на све што је српско објави превод драгоцене књиге Ребеке Вест Црно јагње и сиви соко, те низ важних студија француског генерала Пјер-Мари Галоа, међу којима су посебну пажњу изазвали Алахово сунце заслепљује Запад и Крв нафте – Босна. На нашој страни се, тада, нашао и велики руски загранични писац Владимир Воков, са огледом Дезинформација – ратно оружје...

За српску књижевност, и за тумачење наше историјске ситуације, његова издавачка кућа је урадила више од свих дипломатских представништава и њихових служби задужених за културну акцију у иностранству, посебно у западноевропским престоницама.

Милован Данојлић

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ је рођен 1926. године. Емигрирао је у Швајцарску 1958. године. У Лозани је 1967. године основао издавачку кућу “Age d’ Home”, а власник је и Српске књижаре у Паризу. У едицији „Словенски класици“ објавио је књиге неколико стотина српских писаца. Димитријевићје и оснивач Српског института, писао је о српском питању у Швајцарској и Француској. Издао је књиге и о француско-српском пријатељству – „Са Србима“, „Срби и ми“, „Похвала Србима“ и „Савезници Срба“... Димитријевић је у издању своје куће L’Age d’Home, 1966. штампао роман Анђелка Крстића "Трајан", а 2001. и приповетке под насловом "Вечити дужници". Уз издања, Димитријевић је записао дирљиву личну напомену: "За успомену на Властимира Петковића – чика Власту, и на лето 1954. у Женеви, када смо стегнутог срца у туђини читали 'Трајана'. Издавач ове књиге се клања сени Анђелка Крстића, свога земљака, који га својом књигом враћа на огњиште".